

Els Felius

Gurb

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Parròquia de Sant Andreu de Gurb
Emplaçament A 700 metres per camí rural de la carretera C-17, punt quilomètric 66'100

Coordenades:

Latitud: 41.98034
Longitud: 2.24093
UTM Est (X): 437116
UTM Nord (Y): 4647872

Classificació

Número de fitxa 08100 - 116
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament de Gurb, 2002.
Número inventari Sí, IPA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref.Cad: 08099A01000020
Fitxes associades:
[Sant Pau dels Felius](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte
Data de registre de la fitxa: dt., 11/01/2011 - 01:00

Descripció

Els Felius es troba situada en un pla ubicat a l'est de la carretera C-17, al sud-oest del mas Sant Pau i a l'oest de Vilaseïna.

Es tracta d'una masia de grans dimensions formada per un volum principal de planta baixa, primer pis i golfes, un volum que forma una torre de major alçada adossat al sud-est i diverses estructures al voltant tancant un pati o lliça davant les façanes sud i oest de la masia. Està bastida amb murs de maçoneria de pedra a la part inferior i de tàpia a la resta, exteriorment arrebossats i pintats i amb cantonades delimitades amb carreus treballats. La teulada és de doble vessant amb aigües a les façanes principal i posterior.

La façana principal, orientada al sud, es troba dominada per un cos adossat al davant que forma grans obertures a cada un dels tres nivells. Concretament hi ha quatre grans obertures a cada nivell, les de la planta baixa sustentades amb pilars de pedra treballada i les del primer pis d'arc de mig punt, que formen eixides. A la planta baixa hi ha un portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra treballada i dues finestres, una emmarcada amb pedra treballada i l'altra amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha tres obertures emmarcades amb pedra bisellada, la central de les quals dóna accés a l'eixida. A l'extrem dret de la façana hi ha adossat el volum que forma una torre, que queda encaixat entre el volum principal, al nord, i l'església de Sant Pau dels Felius, al sud. La torre consta de cinc nivells, quedant el superior separat per un element decoratiu que consta d'una línia d'arcuacions cegues, a mode d'imposta, que permet que la part superior sigui lleugerament més ample que la resta de l'edifici. En tot el nivell superior les obertures, tres per façana, no tenen elements decoratius. En els nivells restants, en canvi, les obertures, una per nivell, estan emmarcades amb pedra bisellada i tenen un guardapols a sobre, amb decoració d'arc conopial i motius geomètrics als extrems. Amb aquesta tipologia hi ha tres finestres a les façanes est (una amb la data de 1635 i una creu a la llinda) i oest, i dues a la sud i la nord, quedant el nivell de planta baixa amb obertures només a la façana oest, amb accés des del pati tancat, on hi ha un portal d'arc rebaixat i dues espitlleres.

La façana est del volum principal conté a nivell de planta baixa una porta i tres finestres, una de les quals emmarcada amb monòlits de pedra bisellada. A la resta de la façana hi ha deu finestres emmarcades amb pedra bisellada.

La façana nord conté un cos semicircular adossat, l'antiga cisterna, que sobresurt uns quants metres a l'extrem superior i es troba coronat amb marlets a mode de torre. Aquest cos conté una obertura a planta baixa i primer pis, aquesta última emmarcada amb pedra treballada, i diverses espitlleres als nivells superiors. A la resta de la façana la distribució d'obertures és simètrica amb quatre finestres per nivell, emmarcades amb monòlits de pedra treballada a la planta baixa, amb pedra bisellada al primer pis i amb monòlits de pedra treballada a les golfes.

La façana oest conté una porta i dues finestres a la planta baixa, cinc finestres emmarcades amb pedra bisellada i ampit motllurat al primer pis i tres finestres emmarcades amb monòlits de pedra bisellada a les golfes.

El pati tancat, o lliça, que s'estén davant les façanes sud i oest de la masia queda tancat a l'oest per estructures i al sud per un mur coronat amb marlets on hi ha el gran portal d'accés, d'arc deprimit convex, emmarcat amb pedra bisellada i la data de 1763 inscrita a la llinda amb una creu intercalada. El mur uneix dues estructures als dos extrems: l'església de Sant Pau dels Felius a l'est i la pallissa, o cabanya, a l'oest, amb un portal principal emmarcat amb pedra treballada i llinda de fusta. Al costat d'aquestes dues estructures, i bastits sobre el mur que tanca la lliça hi ha dues petites torretes, amb diverses espitlleres cada una i base que sobresurt del mur formada per grans blocs de pedra treballada.

Història

Els Felius es troba documentada des de l'any 1232, en un capbreu del senyor del castell de Gurb on apareix entre els masos propis del senyor i dels que rebia dret d'homicidi. També es troba documentada en el llibre de comptes de la recaptació de la talla, en els focs d'església de les parròquies d'Osona, del segon pagament del primer any del fogatge ordenat per les corts de Cervera de l'any 1360, amb el noms de Falius damunt i Falius deval. També apareix en el fogatge de 1553.

Bibliografia

AADD (2002). Gurb. Un poble arrelat a la terra. Edicions Àlber.

GINEBRA MOLINS, Rafel (2005). "Els focs de jurisdicció eclesiàstica i el procés de recaptació del fogatge a Osona el 1360" dins AUSA, vol XXII. 2005.

IGLÉSIES, Josep (1992). El fogatge de 1497. Estudi i transcripció. Dalmau.

IGLÉSIES, Josep (1981). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Dalmau.

